

Koetoiminta ja käytäntö

Liite 12.6.2006 63. vuosikerta Numero 2 Sivut 8-9

Säilörehu on maitotilallisten ykkösasia

Suutarin tilalla tiedetään, että huolellisuus näkyy tilipussissa

Virpi Komulainen, Maaseudun Tulevaisuus

Säilörehun laatu heijastuu maitotiloilla eläinten terveyteen, lopputuotteen laatuun ja taloudelliseen tulokseen. Tilakoon kasvaminen asettaa onnistumiselle uudenlaisia haasteita.

Säilörehun tuotannossa on siirrytty vuosikymmenten kuluessa käsityöstä tehokkaaseen tuotantoon, jossa rehumassojen valmistamiseen tarvitaan runsaasti kalustoa. Lihastyö, kastelukannu ja lasiset muurahaishappopullot ovat vaihtuneet koneisiin ja laatumittareihin.

Marko Suutarin tilalla muutoksiin on sopeuduttu laadusta tinkimättä. Laatumittarit ovat kehittyneet, mutta huolellisuutta on tarvittu kautta säilörehun teon historian.

Raisa Kyllikki Karjalainen

Suutarin tilalla Taipalsaaressa laatuasiat otetaan huomioon esikuivatun säilörehun valmistuksessa pellolta lehmien ruokintapöydälle asti.

”On ykkösasia pyrkiä tekemään säilörehu mahdollisimman laadukkaasti. Säilörehusta se lähtee, mitä loppupäässä tuotetaan.” toteaa taipalsaarelainen maanviljelijä Marko Suutari.

Laatu on varmistettava Suutarin mukaan säilörehuketjun jokaisessa vaiheessa. Esikuivatun rehun teossa siilossa tallojalla on isoin vastuu.

”Jos pellolla töpeksitään, rehu on joltain osin pelastettavissa siilolla.” Niittäjän ja karhottajan työpanokset ovat tärkeitä. Samoin on silppurikuskin rooli merkittävä säilöntäaineen osalta. Hyvät raaka-aineet ja työ menevät hukkaan, mikäli jossain ketjun vaiheessa lipsutaan tai hehtaareja ahnehditaan laadun kustannuksella.

Suutarien lypsyrobottilalla peltopinta-ala on 60 hehtaaria, jolloin rehunteossa liikutellaan suuria massoja. Tilalla on noin 60 lehmää ja yhtä paljon nuorkarjaa.

Marko Suutari arvioi kuluva kasvukautta Haikkaanlahden kylässä. Kuvan peltoon on kylvetty timoteitä sekä nurmi- ja ruokonataa.

Kehno laatu kertautuu

Suutarin mukaan säilörehun laatu näkyy tilinpäätöksessä ja heijastuu koko maitotilan toimintaan. Mitä suurempi yksikkökoko on, sitä herkemmin rehun huono laatu tuottaa taloudellista tappiota. Säilörehun vaikutukset maitotilliin ja rehun ostoon kannustavat laadun tarkkailuun.

Pahimmillaan heikkolaatuisen rehun vaikutukset näkyvät lehmän terveydessä, nuorkarjan kasvussa ja lopputuotteessa maidon laadun huononemisena.

”Kunnollista säilörehua on helppo syöttää, mutta huonon rehun kanssa joutuu aina sommittelemaan lisäruokintaa”, puntaroi Suutari rehun laadun vaikutusta päivittäiseen työhön pihattonavetassaan.

Monilla tiloilla yksikkökoon kasvu on mullistanut säilörehun tuotantomenetelmät täydellisesti. Muutos ei ole tapahtunut yhtäkkiä Suutarilan tilalla. Laatu pysynyt korkealla, kun koneistumiseen, tuotannon kasvuun ja logistiikkaan on sopeuduttu hiljalleen.

”Laatumittarit ovat lisääntyneet, mikä helpottaa tavoitteisiin pääsemistä ja suurien rehumäärien laadun tarkkailua”, Suutari kertoo.

"Tällä viikolla on täysi tohina säilörehun esivalmisteluja tehtiin viime viikolla.

Marko Suutari ei ole harrastanut riskikokeiluja, vaikka pienemmillä panoksilla voitaisiin ehkä saavuttaa merkittäviä säästöjä. Hän korostaa säilöntäaineen merkitystä.

"Säilöntäaineet täytyy valita ehdottomasti korjuuolosuhteiden mukaan. Jos on märkää ja epävakaista, en käytä biologisia säilöntäaineita. Kuivalla esikuivatussäällä ne voivat tuottaa huipputuloksen."

Tilalla on käytetty pääasiallisesti happopohjaisia säilöntäaineita.

Tehokas kalusto, ripeä kuski ja yhteistyö

Säilörehua tehdään yhteistyössä neljän viljelijän kesken. Suutari on ollut mukana yhteistyörenkaassa 1990-luvun puolivälistä alkaen. Suutarilan tilalta yhteistyötiloille on matkaa yhdestä yli 30 kilometriin. Säilörehua tehdään renkaan tiloille ja muutamalle ulkopuoliselle 400 hehtaarilta.

Jokaisella on oma vastuualueensa ja työvaiheeseen liittyvät koneet: niittokalusto, karhotin, silppuri, kuljetuskoneet ja pyörökuormaaja. Tänä kasvukautena ajosilppuri on käytössä kolmatta kesää.

Siilon tallominen pyörökuormaajalla on kriittinen kohta ja siinä tarvitaan tehokasta kalustoa sekä rivakkaa kuljettajaa. Esikuivatus on tärkeää ja samoin karhotuksen onnistuminen. Vieraita aineita ei saisi sekoittaa pellolta säilörehun joukkoon.

Siilon peittämisessä vaaditaan tarkkuutta. Kun tehdään yhdessä, tarvitaan viljelijöiden välistä luottamusta. Suutari summaa säilörehun tekoa: "Huolellisuus ja jämäpti peli säilörehun teossa. Millään osa-alueella ei parane luistaa."

Kun säilörehu on käytetty, on siilon päällä ollut muovi lajiteltava sahanpurusta. Tämä on työlästä. Kuluvana kesänä Marko Suutari aikoo kokeilla pressuista tehtyjä painoja omissa silloissaan.

Esikuivattu säilörehu maistuu Suutarin pihattonavetassa.

Lainapeitteistä valmistettuja painoja voisi käyttää vuodesta toiseen uudelleen, eikä sahanpurujätettä ja lajitteluongelmaa synntyisi.

Vuorovaikutusta nurmisatokerhossa

Suutari on ollut mukana nurmisatokerhossa neljä vuotta. Etelä-Karjalan maaseutukeskuksen järjestämässä kerhossa keskustellaan esimerkiksi lajikevalinnoista ja erilaisista tyypitasoista.

Kokemusten vaihto on hyvä keino sekä ennaltaehkäistä laatuongelmia kuin parantaa tuotannon tehokkuutta.

Suutarit ovat tyytyväisiä, kun pellonpiennarillassa on konkreettisesti arvioitu tilojen kasvustoja. Tällöin maatalousyrittäjän on helpompi aktivoitua kehittämään toimintaansa käytännössä.

Tulevaisuudessa tilan kehittämisen polttopisteessä ovat rehun tuotantoketjun kustannustehokkuuden ja -säilönnän ohella pellon kivennäiset sekä lannoitteet. "Vitamiineista ei vielä kovin paljon puhuta", Suutari huomauttaa.

Pian päästään pellolle

"Kun maa on kylmää, ei heinä kasva pituutta. Alkuun näytti, että kasvukausi on edellä. Nyt tilanne on tasaantunut ja ollaan lähellä keskivertoista kasvukautta", toteaa Suutari. Hän ei kuitenkaan toivo kovia helteitä, jottei kasvusto "karkaisi käsistä".

Haikkaanlahden kylässä Taipalsaarella valmistauduttiin säilörehun korjaamiseen viime viikon keskiviikkona. Karhotin oli otettu esille ja säilöntäainetyynyt odottivat.

"Valmistelut eivät ole niin pitkällä, että kaikki olisi lähtöviivalla. Vielä pitäisi siivota siilot."

Viime viikolla koiranheinä oli tupella, jolloin neljästä viiteen lämmintä päivää riittäisivät sadon kypsyymiseen Suutarin laskelmien mukaan.

Tehomaatalouteen liittyy riskejä. Toisaalta koneistamisen mahdollistama nopea rehun korjaaminen parantaa laatua, sillä parasta korjuuaikaa on yleensä noin viikko. Sadossa onnistuminen vaatii luonnollisesti myös hyvää säätä.